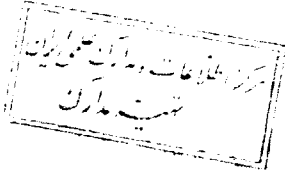

السلامة

۵۷۹

۱۳۷۵ / ۴ / ۲۷

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد
رشته اقتصاد نظری

موضوع :

"بررسی مالیات بر شرکتها در ایران بر اساس الگوی مالیاتهای اسلامی"

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر سید کاظم صدر

استاد مشاور :

جناب آقای دکتر سید محمد علی کفائی

نگارش :

محمد حسین حمزه پور

۷۵,۴,۱۰۴۷

بهرمن ۱۳۷۲
۵۱۸۹

این پایان نامه با درجه ممتاز (نمره ۱۹) مورد تأیید کمیته
پایان نامه متشکل از اساتید زیر قرار گرفت :

۱. جناب آقای دکتر سید کاظم صدر

۲. جناب آقای دکتر سید محمد علی کفاشی

تقدیم به :

پدر ، مادر و خانواده عزیزم

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	تشکر و قدردانی
۴	فصل اول : معرفی موضوع و اهمیت آن
۴	۱-۱ . اهمیت مالیات برشرکتها در کل درآمدهای مالیاتی دولت
۱۰	۱-۲ . مشکل فعلی تعدد نرخها و اهمیت کاستن آن
۱۲	۳-۱ . هدف مطالعه
۱۳	فصل دوم : مالیاتهای اسلامی و الگوی تحلیلی پایان نامه
۱۳	۱-۲ . مبانی مالیات در نظام اسلامی
۱۴	۲-۲ . انواع مالیاتهای اسلامی
۱۵	۱-۲-۲ . زکات
۱۵	۱-۱-۲-۲ . موارد تعلق و حد نصاب زکات
۱۵	۲-۱-۲-۲ . مصرف زکات
۱۵	۳-۱-۲-۲ . خصوصیات زکات
۱۶	۲-۲-۲ . خمس
۱۷	۱-۲-۲-۲ . موارد تعلق و نرخ خمس
۱۷	۲-۲-۲-۲ . موارد مصرف خمس
۱۷	۳-۲-۲-۲ . خصوصیات خمس
۱۸	۳-۲-۲ . خراج
۱۸	۳-۲ . ویژگیهای مشترک مالیاتهای اسلامی
۱۸	۱-۳-۲ . کارائی
۱۹	۱-۱-۳-۲ . بار اضافی مالیات بر درآمد حاصل از کار ، بررسی تعادل جزئی

- ۲۰ ۲-۱-۳-۲ . بار اضافی مالیات بر درآمد حاصل
از کار ، بررسی تعادل عمومی
- ۲۱ ۳-۱-۳-۲ . کارائی مالیات بر سود
- ۲۱ ۱-۳-۱-۳-۲ . اثر مالیات بر سود خالص
- ۲۲ ۲-۳-۱-۳-۲ . تاثیر مالیات بر سود بر
بنگاه حداکثرکننده درآمد
- ۲۵ ۲-۳-۲ . عدالت
- ۲۵ ۱-۲-۳-۲ . تعریف عدالت در مکتب اسلام
- ۲۸ ۲-۲-۳-۲ . تطبیق عدالت با مالیاتها
- ۲۸ ۴-۲ . شکل تابع مالیاتهای اسلامی
- ۳۰ ۵-۲ . تقارن مالیات بر شرکتهای با مالیاتهای اسلامی
- ۳۱ ۶-۲ . فرضیه های قابل آزمون

۳۲ فصل سوم : روش مطالعه و مشخصات نمونه انتخابی

- ۳۲ ۱-۳ . قانون مالیات بر شرکتهای در ایران
- ۳۶ ۲-۳ . مطالعات انجام شده
- ۴۲ ۳-۳ . انتخاب جامعه آماری و خصوصیات آن
- ۴۲ ۱-۳-۳ . نحوه توزیع مالیات در طبقات درآمدی مختلف
- ۴۳ ۱-۱-۳-۳ . طبقه بندی اول
- ۴۷ ۱-۱-۱-۳-۳ . نظرسنجی از ممیزان مالیاتی
و نتایج آن
- ۴۸ ۲-۱-۳-۳ . طبقه بندی دوم
- ۵۴ ۳-۱-۳-۳ . طبقه بندی سوم
- ۶۰ ۴-۱-۳-۳ . طبقه بندی چهارم
- ۶۵ ۲-۳-۳ . آنالیز واریانس طبقات نه گانه

۷۲	۲-۳-۲ . آزمون معنی دار بودن طبقات با استفاده از خط رگرسیون
۷۲	۱-۳-۳-۲ . خط رگرسیون شکسته
۷۳	۲-۳-۳-۲ . آزمون قید خطی نسبت به ضریب های رگرسیون
۷۴	۲-۳-۳-۲ . آزمون چگونگی ادغام طبقات مالیات بر شرکتها با استفاده از خطوط رگرسیونی
۷۷	۴-۳ . تابع مالیات بر شرکتها
۷۷	۱-۴-۳ . الگوی نظری
۷۹	۲-۴-۳ . انتخاب جامعه آماری
۸۱	۳-۴-۳ . برآورد معاملات الگو و تفسیر نتایج
۸۳	۵-۳ . مالیات بر شرکتها در جهان
۹۷	۶-۳ . خلاصه و نتیجه گیری فصل

فصل چهارم : یافتن نظام کارآمد و عادلانه

۹۹	
۱۰۰	۱-۴ . طبقات کارآمد و عادلانه براساس آنالیز واریانس طبقات نه گانه
۱۰۱	۲-۴ . نرخهای کارآمد و عادلانه
۱۰۱	۱-۲-۴ . نرخهای طبقات براساس نظام فعلی
۱۰۱	۲-۲-۴ . نرخ طبقات براساس رگرسیونهای مالیات با درآمد
۱۰۲	۳-۲-۳ . نرخهای طبقات مطابق با مالیات بر شرکتها در جهان
۱۰۳	۳-۴ . وضعیت جدید مالیات بر شرکتها و مقایسه آن با وضعیت فعلی و وضعیتهای مشابه و آزمون فرضیه
۱۱۶	۴-۴ . ارزیابی سیاستهای مختلف مالیات بر درآمد شرکتها
۱۱۹	۵-۴ . خلاصه و نتیجه گیری فصل

صفحه	عنوان
۱۲۰	فصل پنجم : خلاصه و نتیجه گیری
۱۲۸	منابع و ماخذ

چکیده

در این مطالعه به بررسی مالیات بر شرکتها در ایران براساس الگوی مالیاتهای اسلامی پرداخته شده است. برای این منظور ابتدا الگوی مالیاتهای اسلامی بر اساس مالیاتهای خمس، زکات و خراج استخراج شده‌اند و نشان داده شد که مالیاتهای اسلامی با نرخهای تناسبی کارایی و عدالت مالیاتی را پوشش می‌دهند. سپس براساس اطلاعات ۱۰۱۰۸ عضوی از پرونده‌های مالیات بر شرکتها و با استفاده از نحوه توزیع مالیات در طبقات مختلف درآمد، آنالیز واریانس طبقات ماده ۱۳۱، تابع مالیات بر شرکتها و مالیات بر شرکتها در جهان به بررسی نظام مالیات بر شرکتها در ایران پرداختیم و فرضیه‌های مطرح شده ذیل را مورد آزمون قرار دادیم:

الف- کارایی مالیات بر شرکتها مطابق مالیاتهای اسلامی با کاستن تعدد نرخها و متناسب کردن این نرخها افزایش می‌یابد.

ب- عدالت مالیاتی در بخش مالیات بر شرکتها با متناسب کردن مالیات دریافتی با درآمد مودی طبق الگوی مالیاتهای اسلامی تامین می‌شود این آزمون نشان داد که نظام فعلی مالیات بر شرکتها در ایران از طبقات مالیاتی بی معنی برخوردار بوده و به کارایی و عدالت مالیاتی بی توجه می‌باشد.

براساس آنالیز واریانس طبقات، رگرسیون مالیات بر شرکتها با درآمد مشمول مالیات و مالیات بر شرکتها در جهان و الگوی استخراجی مالیاتهای اسلامی به طراحی وضعیتهای جایگزین وضعیت فعلی پرداختیم.

تشکر و قدردانی

باتوجه به اراده ایزد یکتا و هم فکری جناب آقای دکتر کاظم صدر پایه‌های اصلی این تحقیق که یک بررسی اقتصاد اسلامی و اقتصاد بخش عمومی می باشد ریخته شد .

همزمان با تهیه رساله پایان دوره کارشناسی ارشد لازم دیدم یکی از مسائل و مشکلات موجود در مهم ترین بخش مالیاتی کشور یعنی مالیات بر شرکتها را با توجه به الگوی مالیاتهای اسلامی بررسی کنم . که با توجه به راهنماییهای اساتید محترم و کارشناسان مالیاتی یکی از موضوعات معاونت امور اقتصادی را انتخاب نمودم که به دلیل جذابیت علمی و عملی که موضوع داشت مورد قبول اساتید محترم راهنما و مشاور قرار گرفت ، که نتایج آن را در این رساله خواهیم داشت .

در اینجا لازم می دانم مراتب تشکر و قدردانی خود را از کلیه کسانی که در انجام این مهم همکاری نموده و یقیناً " بدون مساعدت آنان ، انجام چنین کاری میسر نبود ابراز دارم .

از اساتید ارجمند و بزرگوار جناب آقای دکتر کاظم صدر که سخت ایده انجام چنین کاری را در ذهن اینجانب بارور ساخته و سپس در مقام استاد راهنما در تمام طول تحقیق اوقات گرانبهای خویش را بدون هیچ شائبه‌ای در اختیارم قرار داده و در هیچ مورد از رهنمودهای گرانقدر خویش فروگذار نکردند و در کلیه مراحل تحصیل دوره کارشناسی ارشد همواره بنده را یاری دادند کمال تشکر و قدردانی را دارم ، هم چنین از استاد محترم جناب آقای دکتر سید محمد علی کفائی ، استاد مشاور رساله که پیوسته یار و یاور دلسوز و معلمی مهربان و گره گشا بودند صمیمانه سپاسگزارم . هم چنین از جناب آقای دکتر محسن نوربخش که با وجود مشغله زیاد ، بنده را از ارشادات خود بهره‌مند ساخته‌اند نهایت تشکر را دارم .

از برادر ارجمند جناب آقای محمد رضا یزدی زاده ریاست محترم دفتر تحقیقات و سیاستهای مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی که زمینه را از

هر جهت برای انجام چنین کاری برایم فراهم ساختند سپاسگزارم . هم چنین از خانم ثریا جلالی به خاطر کارهای کامپیوتری و تلاشهای ارزنده ایشان در این زمینه صادقانه قدردانی می کنم . تلاشهای بی منت سرکار خانم لیلا لروند در تایپ این مجموعه نیز به نوبه خود شایسته تقدیر و تشکر است .

در انتها لازم است یادآور خوانندگان محترم شوم که این تحقیق تا آنجا که اطلاعات بنده اجازه می دهد باتوجه به اینکه موارد مشابه این تحقیق بسیار محدود است ، لذا احتمالا " نواقعی را در پی داشته و تذکرات و ارشادات کلیه خوانندگان را طلب می کند که امیدوارم در آینده علاقمندان این تحقیق را کامل نمایند .

بهمن ۱۳۷۳

محمد حسین - حمزه پور

فصل اول

معرفی موضوع و اهمیت آن

۱-۱ اهمیت مالیات بر شرکتها در کل درآمدهای مالیاتی دولت

در یک دید اجمالی به اقتصاد ایران و ترکیب درآمدهای مالیاتی دولت می توان مالیات بر شرکتها را به عنوان یکی از اقلام مهم درآمدهای مالیاتی در نظر گرفت .

جدول ۱-۱ سهم مالیات بر شرکتها را به صورت کل و به صورت تفکیک شده نسبت به کل مالیاتهای مستقیم و کل درآمد مالیاتی در طول دوره ۱۳۷۲ - ۱۳۵۰ نشان می دهد . مطالعه ستون (۵) بیان گر این نکته است که درآمد مالیات بر شرکتها همیشه وزن عمده ای از درآمدهای مالیاتی را دارا می باشد ، به طوری که در طول ۲۲ سال مورد بررسی مالیات بر شرکتها حدود ۴۰/۸ درصد از کل درآمد مالیاتی را تشکیل می دهد . کمترین سهم در سال ۱۳۵۹ ، ۱۴ درصد و بیشترین آن در سال ۱۳۵۷ ، ۴۳ درصد بوده است .

اگر در جدول شماره ۱-۱ به ستون (۶) توجه کنیم باز شاهد خواهیم بود در طول دوره مورد بررسی مالیات بر شرکتها به طور متوسط ۶۰ درصد مالیاتهای مستقیم را تشکیل می دهد . کمترین این سهم مربوط به سال ۱۳۵۹ با ۳۶ درصد و بیشترین آن مربوط به سال ۱۳۵۷ با ۷۴ درصد می باشد .

در جدول ۲-۱ درآمد مالیاتی از بخش شرکتها به دو جزء مالیات بر شرکتهای دولتی و مالیات بر شرکتهای غیر دولتی تفکیک شده است . با توجه به ستونهای (۵) و (۶) در طول دوره مورد بررسی ملاحظه می کنیم مالیات بر شرکتهای دولتی در سال ۱۳۵۰ ، حدود ۵۷ درصد ، در سال ۱۳۵۴ حدود ۸۲ درصد و در سال ۱۳۶۳ حدود ۴۸ درصد از مالیات بر شرکتها را شامل می شود . این سهم در سالهای بعد از جنگ به دلیل سیاستهای خصوصی سازی در حال کاهش بوده به طوری که در سال ۷۱ به ۳۶ درصد و در سال ۷۲ به ۲۹ درصد می رسد .

جدول ۱-۱ : مالیات بر شرکتها و سهم آن از مالیاتهای مستقیم و کل درآمد مالیاتی

سال (۱)	کل درآمد مالیاتی (میلیارد ریال) (۲)	مالیاتهای مستقیم (میلیارد ریال) (۳)	مالیات بر شرکتها (میلیارد ریال) (۴)	سهم مالیات بر شرکتها از کل درآمد مالیاتی (درصد) (۵)	سهم مالیات بر شرکتها از مالیاتهای مستقیم (درصد) (۶)
۵۰	۸۲	۳۲	۱۵	۱۹	۴۷
۵۱	۱۰۲	۴۱	۲۰	۲۰	۴۹
۵۲	۱۳۱	۵۲	۲۸	۲۲	۵۴
۵۳	۱۵۷	۷۲	۴۴	۲۹	۶۲
۵۴	۲۷۰	۱۵۱	۱۱۳	۴۲	۷۵
۵۵	۳۴۲	۱۸۷	۱۲۸	۳۸	۶۹
۵۶	۴۴۳	۲۳۰	۱۶۰	۳۶	۷۰
۵۷	۴۶۵	۲۶۹	۲۰۰	۴۳	۷۴
۵۸	۴۶۸	۲۲۸	۱۴۳	۳۹	۶۳
۵۹	۳۴۰	۱۲۹	۴۵	۱۴	۳۶
۶۰	۵۵۳	۳۳۱	۲۲۶	۴۱	۷۱
۶۱	۶۱۳	۲۹۵	۱۷۳	۲۸	۵۹
۶۲	۷۹۶	۳۳۱	۲۰۸	۲۶	۶۳
۶۳	۸۹۸	۴۰۴	۲۵۷	۲۹	۶۴
۶۴	۱۰۳۳	۵۲۹	۳۵۷	۳۵	۶۸
۶۵	۱۰۳۴	۵۲۹	۳۷۳	۳۶	۶۴
۶۶	۱۰۳۰	۶۱۲	۳۷۴	۳۶	۶۱
۶۷	۹۸۶	۶۴۶	۳۹۲	۴۰	۶۱
۶۸	۱۱۸۷	۶۵۹	۳۴۰	۲۹	۵۲
۶۹	۱۶۹۵	۹۲۳	۴۹۵	۲۹	۵۳
۷۰	۲۷۶۵	۱۳۹۶	۷۷۴	۲۸	۵۵
۷۱	۳۷۷۳	۱۹۸۹	۱۲۹۵	۳۴	۶۵
۷۲	۴۰۶۱	۲۶۱۵	۱۶۰۱	۳۹	۶۱

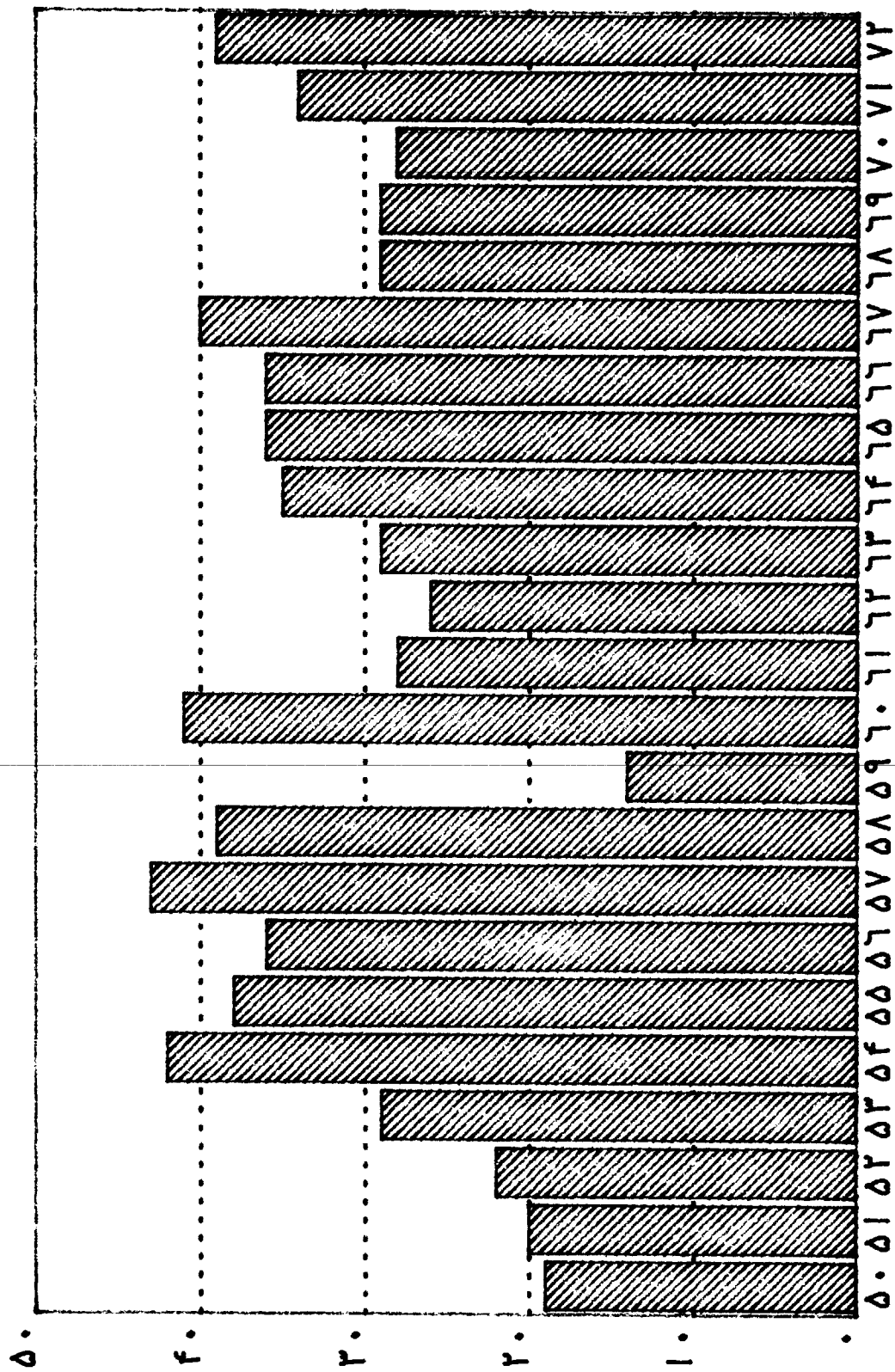
ماخذ : قوانین بودجه سالهای ۷۲ - ۱۳۵۰

جدول ۲-۱: سهم مالیات بر شرکتهای دولتی و خصوصی از کل مالیات بر شرکتهای

سال (۱)	مالیات بر شرکتهای (میلیارد ریال) (۲)	مالیات بر شرکتهای دولتی (میلیارد ریال) (۳)	مالیات بر شرکتهای غیر دولتی (میلیارد ریال) (۴)	سهم مالیات شرکتهای دولتی از مالیات بر شرکتهای (درصد) (۵)	سهم مالیات شرکتهای غیر دولتی از مالیات بر شرکتهای (درصد) (۶)
۱۳۵۰	۱۵	۸	۶	۵۷	۴۳
۱۳۵۱	۲۰	۱۱	۹	۵۶	۴۴
۱۳۵۲	۲۸	۱۷	۱۱	۵۹	۴۱
۱۳۵۳	۴۴	۲۸	۱۶	۶۴	۳۶
۱۳۵۴	۱۱۳	۹۳	۲۰	۸۲	۱۸
۱۳۵۵	۱۲۸	۹۹	۲۹	۷۷	۲۳
۱۳۵۶	۱۶۰	۱۰۷	۵۳	۶۷	۳۳
۱۳۵۷	۲۰۰	۱۴۵	۵۴	۷۳	۲۷
۱۳۵۸	۱۴۳	۱۰۱	۴۱	۷۱	۲۹
۱۳۵۹	۴۵	۱۰	۳۵	۲۳	۷۷
۱۳۶۰	۲۲۶	۱۸۴	۴۲	۸۱	۱۹
۱۳۶۱	۱۷۳	۱۱۳	۵۹	۶۶	۳۴
۱۳۶۲	۲۰۸	۱۳۳	۷۵	۵۹	۴۱
۱۳۶۳	۲۵۷	۱۳۵	۱۲۲	۴۹	۵۱
۱۳۶۴	۳۵۷	۱۹۰	۱۶۷	۵۳	۴۷
۱۳۶۵	۳۷۳	۲۰۵	۱۶۸	۵۵	۴۵
۱۳۶۶	۳۷۴	۱۹۰	۱۸۴	۵۱	۴۹
۱۳۶۷	۳۹۲	۱۹۸	۱۹۴	۵۱	۴۹
۱۳۶۸	۳۳۰	۱۲۶	۲۱۳	۳۷	۶۳
۱۳۶۹	۴۹۵	۱۶۲	۳۳۳	۳۳	۶۷
۱۳۷۰	۷۷۴	۲۴۴	۵۳۰	۳۳	۶۸
۱۳۷۱	۱۲۹۵	۴۶۲	۸۳۳	۳۶	۶۴
۱۳۷۲	۱۶۰۱	۴۷۰	۱۱۳۰	۲۹	۷۱

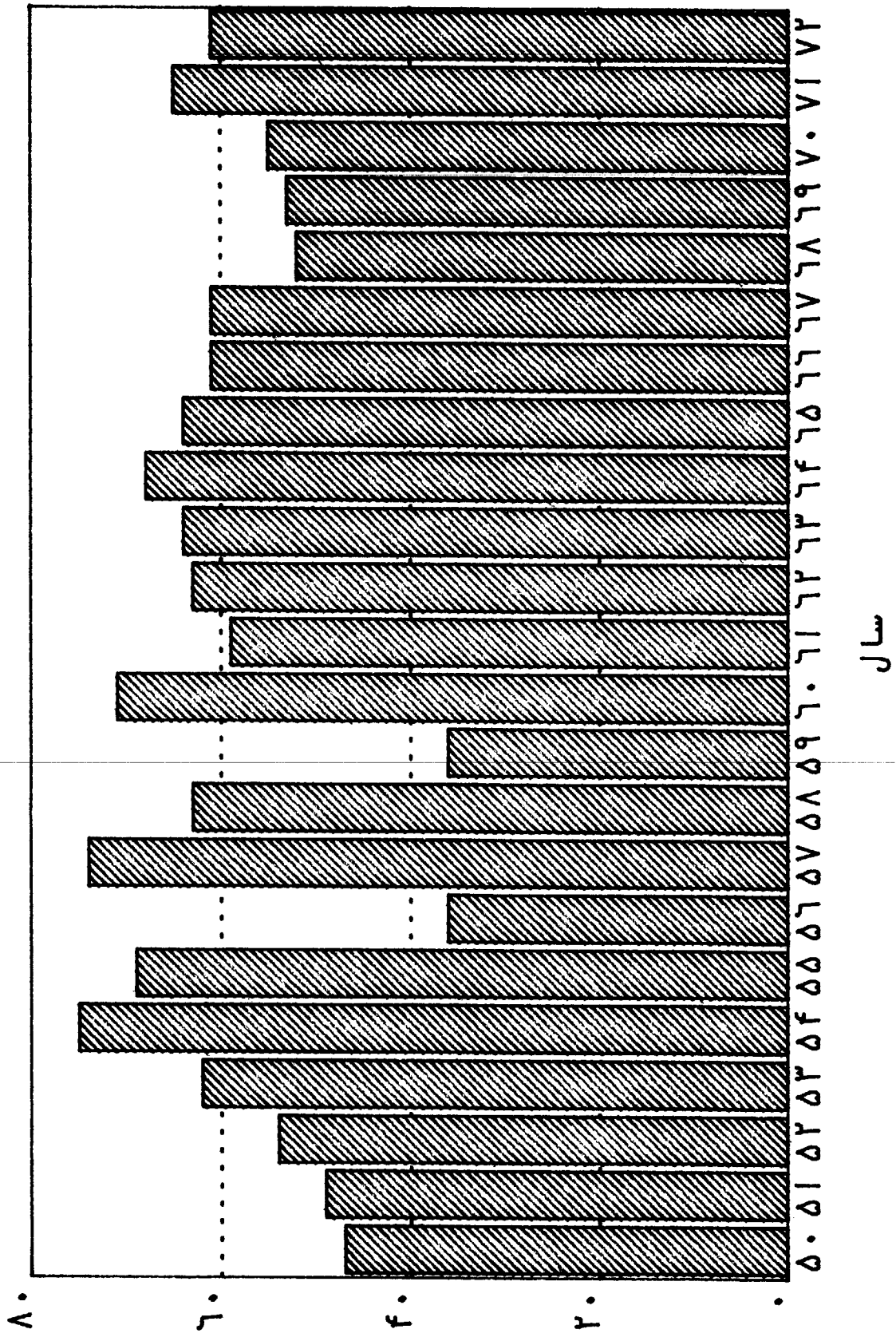
ماخذ: قوانین بودجه سالهای ۷۲ - ۱۳۵۰

نمودار ۱-۱
 سهم مالیات بر شرکتها از کل درآمد مالیاتی
 (درصد)

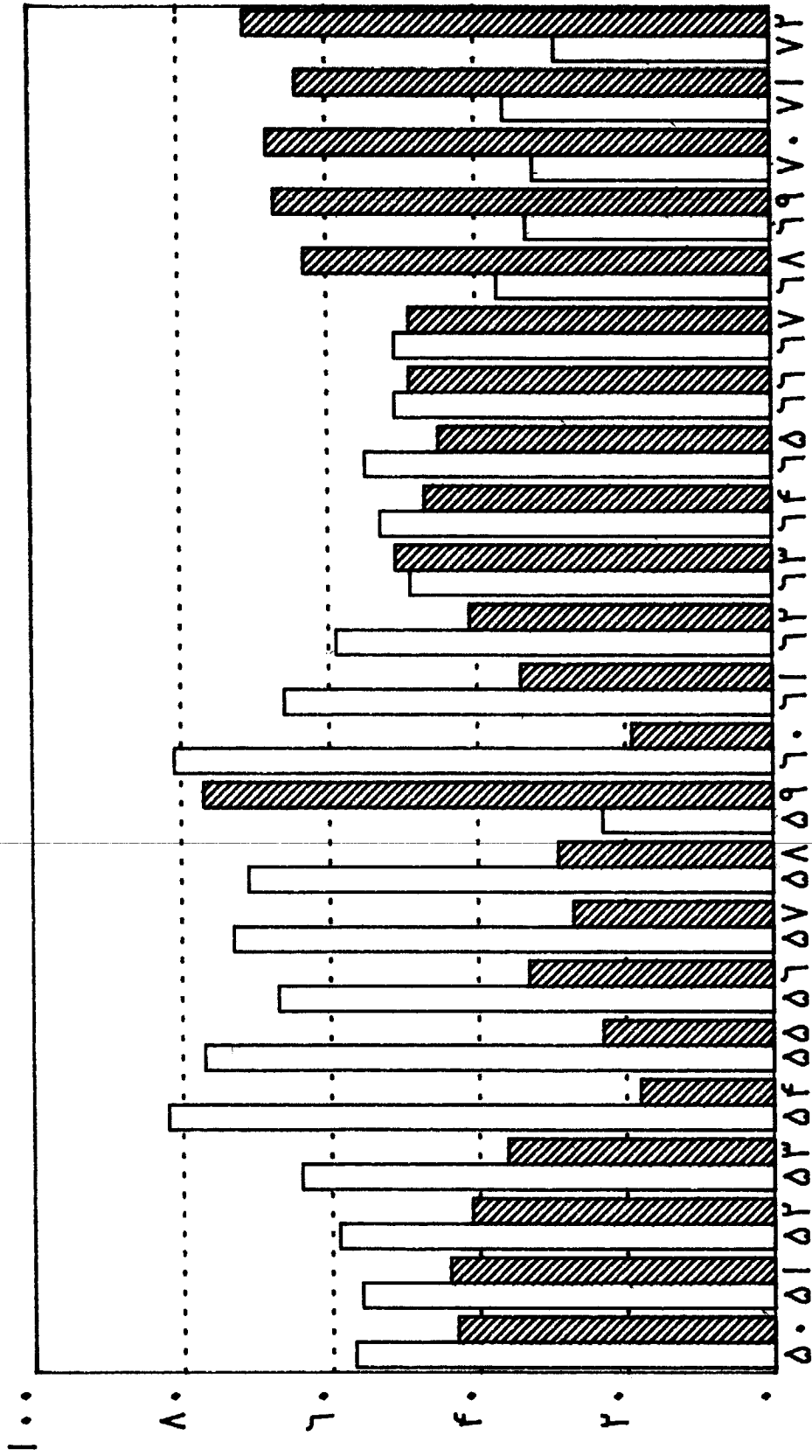

دسترسی به این مدرک بر پایه آیین‌نامه ثبت و اشاعه پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌های تحصیلات تکمیلی و صیانت از حقوق پدیدآوران در آنها (وزارت علوم، تحقیقات، فناوری به شماره ۱۹۵۹۲۹/۱۹۵۹۲۹ و تاریخ ۱۳۹۵/۹/۶) از پایگاه اطلاعات علمی ایران (گنج) در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک) فراهم شده و استفاده از آن با رعایت کامل حقوق پدیدآوران و تنها برای هدفهای علمی، آموزشی، و پژوهشی و بر پایه قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان، و هنرمندان (۱۳۴۸) و الحاقات و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط شدنی است.

سهم مالیات بر شرکتها از مالیاتهای مستقیم (درصد)

سهم مالیات بر شرکتها و دولتی و خصوصی از کل مالیات بر شرکتها (درصد)

دولتی
 خصوصی

دسترسی به این مدرک بر پایه آیین‌نامه ثبت و اشاعه پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌های تحصیلات تکمیلی و صیانت از حقوق پدیدآوران در آنها (وزارت علوم، تحقیقات، فناوری به شماره ۱۹۵۹۲۹/۶ و تاریخ ۱۳۹۵/۹/۶) از پایگاه اطلاعات علمی ایران (گنج) در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک) فراهم شده و استفاده از آن با رعایت کامل حقوق پدیدآوران و تنها برای هدف‌های علمی، آموزشی، و پژوهشی و بر پایه قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان، و هنرمندان (۱۳۴۸) و الحاقات و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوطه شدنی است.

۲-۱. مشکل فعلی تعدد نرخها و اهمیت کاستن آن

قانون مالیاتی به عنوان مجموعه‌ای از رفتارهای نظام مالیاتی و مودیان مالیاتی از شکل خاصی برخوردار می‌باشد و در راس هر قانون مالیاتی، نرخهای مالیاتی است که براساس آن مالیاتها وصول می‌گردد .

با مراجعه به قانون مالیات بر شرکتها مصوب اردیبهشت ۱۳۲۱ ، ملاحظه می‌گردد این قانون درآمد کل شرکت را پس از کسر هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات ، یکبار با نرخ ۱۰ درصد به عنوان مالیات بر شرکتها و باقیمانده را براساس نرخهای نه گانه ماده ۱۳۱ این قانون مشمول پرداخت مالیات می‌کند . به عبارت دیگر قانون مالیات بر شرکتها ، شرکتها را با ده نرخ مشمول مالیات می‌کند . تعدد این نرخها قابل تامل می‌باشد .

در محاسبه شفاهی که راقم این سطور با رئیس شورای عالی مالیات داشت ، ایشان یکی از مشکلات فعلی مالیات بر شرکتها را تعدد نرخهای مالیات بر شرکتها دانستند و نظر ایشان این بود که براساس تجارب ۲۰ ساله ، این نرخها را می‌توان به دو یا سه نرخ کاهش داد و این مسئله باعث برطرف شدن بسیاری از مشکلات مبتلا به در این بخش مهم از مالیاتها خواهد شد .

با مراجعه به قوانین مالیاتی سایر کشورهای جهان ، ملاحظه می‌شود که مالیات بر شرکتها در این کشورها اکثرا " با یک یا دو نرخ مشمول مالیات (۱) می‌شود .

به نظر می‌آید یکی از مشکلاتی که در نظام مالیات بر شرکتها بروز نموده است، مسئله تعدد نرخهای مالیات بر شرکتها می‌باشد . اگر تشخیص این مشکل درست باشد لزوم کاستن تعدد این نرخها امری لازم و ضروری است چرا که هم چنان که در قسمت قبل اشاره شد با این اطلاع در واقع ۶۰ درصد از مالیاتهای مستقیم را بهبود بخشیده‌ایم .

1 - Price Water House , Corporate Taxes a world wide Summary , 1993 ,
Printed in U.S.A .

به طور اجمال با توجه به دو جدول فوق‌الذکر و نمودارهای آنها ،
ملاحظه کردیم مالیات‌بر شرکتها در سیستم مالیاتی ایران بیشترین سهم را در
ترکیب‌کل درآمدهای مالیاتی دولت و بخصوص مالیاتهای مستقیم دارا است . در
طول دوره مورد بررسی به طور متوسط مالیات بر شرکتها ۶۰ درصد از کل
مالیاتهای مستقیم و ۳۰ درصد از کل درآمد مالیاتی را تشکیل می‌دهد . لذا
هر گونه اصلاحی در جهت‌ساختار بهینه مالیاتی در این بخش ، در واقع اصلاح ۶۰
درصد از مالیاتهای مستقیم و ۳۰ درصد از کل درآمدهای مالیاتی در جهت‌نیل
به ساختار فوق‌الذکر می‌باشد .

با بررسی مالیات بر شرکتها در ایران و سایر کشورها به این نکته
بیشتر واقف می‌شویم که ایران نیز مانند سایر کشورهای درحال توسعه و به
ویژه کشورهای صادرکننده نفت خاورمیانه بیشترین تکیه را روی درآمد
مالیاتی ناشی از بخش شرکتها گذاشته است ، درحالی‌که در کشورهای پیشرفته
سهم مالیات بر شرکتها کمتر می‌باشد . در طی سالهای ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۸ میلادی
متوسط مالیات بر شرکتها از کل درآمد مالیاتی برای ایران حدود ۲۳ درصد
بوده و برای کشورهای خاورمیانه ۲۸ درصد و برای کشورهای غربی و صنعتی ۶
درصد بوده است . برعکس ، مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی طی این دوره
برای ایران ۳ درصد ، برای کشورهای خاورمیانه ۱۰ و برای کشورهای توسعه
(۱)
یافته ۳۰ درصد بوده است .

1 - Sidgwick , Eric , Tax Revenue Structures : " A Cross - Section
Statistical analysis for 1980 - 88 , IMF , WP / 9 / 1 .

۳-۱. هدف مطالعه

در این پایان نامه پس از بررسی نظام فعلی مالیات بر شرکتها ، اگر نظام مشکلات فوق الذکر را دارا باشد در جهت رفع آن بر خواهیم آمد و نظام مالیاتی براساس اهداف زیر طراحی خواهیم کرد :

۱. نظام مالیاتی جایگزین ، لااقل درآمد مالیاتی دولت را کاهش ندهد .

۲. نظام مالیاتی که می خواهد جایگزین نظام فعلی شود ، توزیع درآمد را بدتر نکند .

۳. نظام مالیاتی جایگزین ، نظام مالیات بر شرکتها را ساده تر کرده و از مراحل غیر ضروری و هزینه بر بکاهد .

۴. نظام مالیاتی جایگزین در جهت نیل به اهداف تجارت خارجی و جذب سرمایه و جلوگیری از خروج سرمایه در انطباق با نظام مالیات بر شرکتها در جهان باشد .

۵. نظام جایگزین با نظام مالیاتی اسلامی مطابقت داشته باشد .